

Съобщение за пресата

Люксембург, 12 юли 2018 г.

Превантивна част на Пакта за стабилност и растеж — според одиторите Комисията не е осигурила постигане на основните цели на регламента

При определянето на правилата за изпълнение и чрез отделни решения Европейската комисия е упражнила активно дискреционните си правомощия с цел да намали изискванията за корекции. Ето защо Европейската сметна палата счита, че Комисията не е отдала необходимото значение на постигането на основната цел на регламента относно превантивната част. Това е особено тревожно в случая на няколко държави членки с високо съотношение на дълга към БВП, което може да предизвика пазарно безпокойство по отношение на тяхната фискална устойчивост при следващата рецесия.

Пактът за стабилност и растеж (ПСР) е набор от правила, който има за цел да гарантира, че държавите членки на ЕС се стремят към стабилни публични финанси и координират фискалните си политики, предвид факта, че фискална криза в една държава членка може да създаде проблеми в другите държави членки. ПСР се състои от две части: 1) добре познатата „корективна част“ или процедура при прекомерен дефицит (ППД), която има за цел да понижи основния дефицит под 3 % от БВП, и 2) по-малко познатата „превантивна част“, която изисква от държавите членки да приведат своето структурно (бюджетно) салдо (от което са извадени ефектите на икономическия цикъл) в съответствие със специфичните за държавата цели, наречани „средносрочни бюджетни цели“ (СБЦ).

Основната цел на регламента относно превантивната част е да се осигури достатъчно бърза конвергенция на държавите членки към СБЦ. Постигането на СБЦ би осигурило две неща: 1) че държавите членки разполагат със свобода за маневриране по време на рецесии, и 2) че съотношенията на дълга към БВП в силно задлъжнелите държави членки намаляват към определената в договора максимална стойност. Въпреки това правилата за изпълнение и прецедентите, създадени от Комисията, не гарантират, че тези цели ще бъдат изпълнени в разумни срокове, дори при обичайни икономически условия.

„Въведените от Комисията разпоредби за гъвкавост не са обвързани само с периода на криза и на практика се използват прекомерно“, заяви Невен Матес, членът на Европейската сметна палата, отговарящ за този доклад. „В резултат на това, в периода на възстановяване и оживление (2014 – 2018 г.) структурното салдо в няколко силно задлъжнели държави или се е отклонявало от

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата.

Пълният текст на доклада е публикуван на www.eca.europa.eu.

Пресслужба на ЕСП

Mark Rogerson – Говорител

Damijan Fišer – Служител в пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors

T: (+352) 4398 47063

T: (+352) 4398 45410

eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

СБЦ, или се е доближавало до тях с толкова бавно темпо, че значителното подобрене преди следващата рецесия съвсем не е гарантирано.“

Одиторите също така установиха, че предоставяните изключения за структурни реформи не съответстват на реалните бюджетни разходи за тези реформи, както и че Комисията ги използва като „стимулиращ инструмент“. Тази практика не е предвидена в регламента относно превантивната част. Освен това клаузата за инвестиции не гарантира, че съотношението между публичните инвестиции и БВП се увеличава в годините, за които е одобрено такова увеличение — тя изисква увеличение само в номинално изражение. Освен това тя позволява несвързаните с инвестиции разходи да продължат да растат и през следващите години. Това води до закъснения от няколко години в постигането на СБЦ.

Надеждността на превантивната част се намалява още повече от промените в корективната част, която се изпълнява по такъв начин, че изискванията ѝ могат да бъдат изцяло изпълнени само чрез циклично възстановяване. Вследствие на това държавите членки в ППД не са задължени да изпълняват изискванията за подобряване на структурното си салдо, както би бил случаят, ако прилагаша превантивната част.

На последно място одиторите установиха, че съответните специфични за всяка държава препоръки, приети от Съвета, не разясняват в достатъчна степен причините за фискалните корекции или какви биха били рисковете, ако държавите членки не ги изпълнят.

Одиторите отправят редица препоръки, насочени към засилване на системата по координиран начин, между които:

- Комисията следва да се справи с проблема с постоянните отклонения от изискваните корекции в течение на няколко години;
- Комисията трябва да следи за това средносрочните бюджетни цели да бъдат постигнати в разумни срокове, с по-строги правила за силно задълженелите държави членки;
- Предоставеното изключение за реформи следва да обхваща само преките разходи, свързани с реформите, както и изключението за необичайни събития следва да включва само пряко свързани разходи. Изключението за инвестиции не следва да позволява нарастване на несвързаните с инвестиции разходи през следващите години
- Изискванията за корекции съгласно корективната и превантивната части следва да бъдат синхронизирани: корекциите, изисквани съгласно корективната част, не трябва да бъдат по-слаби от изискванията по превантивната част.
- Специфичните за всяка държава препоръки следва да съдържат изрични изисквания и да предоставят ясно обяснение за обосновката за тези корекции и рисковете в случай че не бъдат осъществени.
- Комисията следва да гарантира, че програмите за стабилност или за конвергенция (ПСК) на държавите членки съдържат повече информация относно мерките, свързани с приходите и плащанията.

В заключение, одиторите считат, че прилаганото понастоящем законодателство предоставя достатъчно възможности на Комисията да предприеме действия по всяка една от отправените от Сметната палата препоръки, като се има предвид, че основната цел на регламента следва да има предимство пред възможностите за гъвкавост.

Бележки към редакторите

Пактът за стабилност и растеж е одобрен през 1997 г. и реформиран през 2005 г. и 2011 г. Той представлява споразумение със задължителен характер между всички държави членки на ЕС относно прилагането на разпоредбите на Договора от Маастрихт за устойчивост на фискалните политики на държавите членки. Мотивите за наблюдението са, че фискалните политики на една държава може да повлияят неблагоприятно на другите държави, което е особено ясно изразено в паричните съюзи.

ЕСП представя своите специални доклади на Европейския парламент и на Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните парламенти, заинтересовани страни от промишлеността и представители на гражданското общество.

Специален доклад № 18/2018 „Постигната ли е основната цел на превантивната част на Пакта за стабилност и растеж?“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС.